

קדישא. כוס של ברכה בעי לקבלא ליה בימינא ושמאלא, דא צפון ודרום, וכוס של ברכה דיהא נטיל ברכה מנייהו.

ובשמאל, זה צפון ודרום, וכוס של ברכה שיהיה נוטל ברכה מהם.

מי זו כוס של ברכה? זו (שיר א) מטתו של שלמה, שצריך שתנתן בין צפון ודרום, וצריך להניחה בימין, והגוף שיתפתקן עמהם, וישגיח באותה כוס של ברכה לברך אותה בארבע ברכות, משום שכתוב (דברים יא) תמיד עיני ה' אלהיך בה וגו'. נמצא בכוס של ברכה סוד האמונה, צפון ודרום ומזרח ומערב, הרי מרפכה קדושה פראוי לו.

מאן כוס של ברכה, דא מטתו של שלמה, דבעינן דאתייהיב בין צפון לדרום, ובעי לאנחא לה בימינא, וגופא דיתפתקן בהדייהו, וישגיח ביה בהוא כוס, לברכא ליה בארבע ברכאן, בגין דכתיב, (דברים יא) תמיד עיני ה' אלהיך בה וגו'. אשתפח בכוס של ברכה, רזא דמהימנותא, צפון ודרום ומזרח ומערב, הא רתיכא קדישא כדקא חזי ליה.

ושלחן בלחם, כדי שיתברך אותו לחם של מטה ויתברך לחם עני, ויהיה לחם ענג, והרי בארנו. וימצא שכנסת ישראל מתברכת בארבעת צדדי העולם, למעלה ולמטה, למעלה [באותו לחם של ברכה]. וכוס של ברכה, לחבר דוד המלך באבות, ויתברך למטה, שיתברך [והשלחן בלחם משום שיתברך מכל הצדדים, מלמעלה ומלמטה למעלה בסוד כוס של ברכה, שיתברך דוד המלך באבות ויתברך למטה, שיתברך לחם עני ויהיה לחם ענג, ומרי בארנו. ויתברך] שלחנו של האדם, שימצא בו מזון תמיד.

ופתורא בנהמא, בגין דיתברכא ההוא לחם דלתתא, ויתברך לחם עוני, ויהא לחם פנג, והא אוקימנא. וישתפח דכנסת ישראל מתברכא בארבע סטרי עלמא, לעילא ותתא לעילא (בהוא נהמא של ברכה). וכוס של ברכה, לאתחברא דוד מלכא באבהו, ויתברך לתתא, דיתברך (נ"א ופתורא בנהמא בגין דיתברך מכל סטרי מעילא ומתתא לעילא ברזא דכוס של ברכה לאתחברא דוד מלכא באבהו ויתברך לתתא דיתברך לחם עוני ויהא לחם פנג והא אוקימנא ויתברך) פתורא דבר נש, לאשתפחא ביה מזונא תדיר. קמו פלהו ונשקו ידוי, אמרו בריה רחמנא דאעילנא הכא, ושמענא מלין אלין. נפקו מן מערתא ואזלו, פד עאלו במתא, חמו עיטרא דבני נשא דמיתו, דנפל ביתא עליהו, יתבו וחמו דקא ספדי לאינון דמיתו, עם אינון רומאי.

קמו כלם ונשקו ידו. אמרו, ברוד הרחמן שנכנסנו לכאן ושמענו דברים אלו. יצאו מן המערה והלכו. כשנכנסו לעיר, ראו קבוצת אנשים שמתו, שנפל עליהם בית. ישבו, וראו שסופדים לאותם שמתו עם אותם הרומאים.

פתח רבי שמעון ואמר ויבאו עד גרן האטד, מה זה גרן האטד? אלא פאן רמוז שלטון מצרים שיעבר. גרן האטד - זה ממנה השלטון של מצרים שיעבר מלפני שלטון ישראל, שהרי ראו ויראו, כמו שנאמר (מלכים א-ב) מלכשים בגדים בגרן. דהא חמו (גורו).

פתח רבי שמעון ואמר, ויבאו עד גרן האטד, מה זה גרן האטד? אלא פאן רמוז שלטון מצרים שיעבר. גרן האטד - זה ממנה השלטון של מצרים שיעבר מלפני שלטון ישראל, שהרי ראו ויראו, כמו שנאמר (מלכים א-ב) מלכשים בגדים בגרן.

כָּמָא דְאֵת אָמַר, (מלכים א כב) מְלוּבְשִׁים בְּגָדִים
בְּגָדָן. וְעַל דָּא וַיִּסְפְּדוּ שָׁם מִסְפַּד גָּדוֹל וְכֹבֵד
מְאֹד וְגו'.

וְעַל זֶה וַיִּסְפְּדוּ שָׁם מִסְפַּד גָּדוֹל
וְכֹבֵד מְאֹד וְגו'.

עַל פֶּן קָרָא שְׁמָה אָבֵל מְצָרִים עַד הַיּוֹם
הַזֶּה, דְּוִדָּאֵי מְמַצְרִים הָיָה, אוֹף הָכָא
לָאוּ דְיִוִּדָּאֵי נִינְהוּ אֵלִין בְּכַיִן, אָף עַל גַּב
דְּמִיתוּ בֵּיהּ יוִדָּאֵי, וְאֵלִין יוִדָּאֵי, אֲלֵמְלָא הוּוּ
יוִדָּאֵי, לָא מִיתוּ, וְכַיִן דְּמִיתוּ, קִדְשָׁא בְּרִיף
הוּא מְכַפֵּר חוֹבֵייהוּ.

עַל פֶּן קָרָא שְׁמָה אָבֵל מְצָרִים עַד
הַיּוֹם הַזֶּה, שְׂוִדָּאֵי הָיָה מְמַצְרִים.
אָף פֶּאן לֹא שְׁל יְהוּדִים הֵם אֵלֶּה
בּוֹכִים, אָף עַל גַּב שְׁמִתוּ בּו
יְהוּדִים, וְאֵלֶּה יְהוּדִים, שְׂאֵלְמָלָא
הֵיוּ יְהוּדִים לֹא מִתּוּ, וְכַיִן שְׁמִתּוּ,
הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא מְכַפֵּר עַל
עוֹנוֹתֵיהֶם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן תָּא חֲזִי, דִּיעֵקֵב אָף עַל
גַּב דְּנַפְקַת נִשְׁמַתִּיה בְּמַצְרִים, לָאוּ
בְּרִשׁוּתָא אַחְרָא נַפְקַת. מָאֵי טַעְמָא, כָּמָה
דְּאַתְמָר, דְּלֹא הָיָה מִיּוֹמָא דְאַתְבְּרִי עֲלֵמָא
עַרְסָא שְׁלִימַתָּא כְּהָהוּא עַרְסָא דִּיעֵקֵב.
בְּשַׁעְתָּא דְהָיָה סְלִיק מִעֲלֵמָא נִשְׁמַתִּיה, מִיַּד
אַתְקִשֵׁר בְּאַתְרֵיהּ, וְהָא אוֹקִימָנָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בָּא רָאָה,
שְׂיַעֲקֵב, אָף עַל גַּב שְׂיַצְאָה נִשְׁמַתּוּ
בְּמַצְרִים, לֹא יַצְאָה בְּרִשׁוּת אַחְרָת,
מָה הַטַּעַם? כְּמוֹ שְׂנַתְבָּאָר, מִיּוֹם
שְׂנַבְרָא הָעוֹלָם לֹא הִיָּתָה מִטָּה
שְׁלֵמָה כְּמוֹ מִסְתּוֹ שְׁל יַעֲקֹב.
בְּשַׁעְתָּה שְׁהִיָּה עוֹלָה מִן הָעוֹלָם,
נִשְׁמַתּוּ מִיַּד נִקְשְׂרָה לְמִקוּמָה,
וְהָרִי בְּאַרְגָּו.

תָּא חֲזִי, כַּד הָיָה עֵאל יַעֲקֹב בְּמַעְרְתָא, כָּל
רִיחֵי דְגַנְתָּא דְעַדָּן אֲשַׁתְּפַח בְּמַעְרְתָא,
וּמַעְרְתָא סְלֵקָא נְהוּרָא, וְשַׁרְגָּא חַד דְּלִיק.
וְכַד עֵאלוּ אַבְהָן לְגַבֵּי דִיעֵקֵב לְמַצְרִים,
לְאַשְׁתְּפַחָא עֲמִיָּה, אֲסַתְּלַק נְהוּרָא דְשַׁרְגָּא.
כַּיִן דְּעֵאל יַעֲקֹב בְּמַעְרְתָא, הִדְרָא שַׁרְגָּא
לְאַתְרֵיהּ, כְּדִין אֲשַׁתְּלִים מַעְרְתָא מְכַל מַה
דְּאַצְטְרִיף.

בָּא רָאָה, כְּשֶׁהָיָה יַעֲקֹב נִכְנָס
לְמַעְרָה, נִמְצְאוּ בְּמַעְרָה כָּל
הַרִיחוֹת שְׁל גַּן עֵדֶן, וְהַמַּעְרָה
הָעֵלְתָה אוֹר, וְגַר אֶחָד דּוֹלֵק.
וְכַשְׁנִכְנְסוּ הָאֲבוֹת לִיעֵקֵב לְמַצְרִים
לְהַמְצֵא עֲמוּ, עָלָה אוֹר הַגֵּר. כַּיִן
שְׂנַכְנַס יַעֲקֹב לְמַעְרָה, חֲזַר הַגֵּר
לְמִקוּמוֹ, וְאָז הִשְׁתַּלְמָה הַמַּעְרָה
מְכַל מַה שְׂצָרִיף.

וְעַד יוֹמֵי עֲלֵמָא, לָא קְבִילַת מַעְרְתָא בַּר נִשְׁ
אַחְרָא, וְלֹא תִקְבַּל. וְנִשְׁמַתִּין דְּזִכְאָן
אַעֲבָרָן מְקַמֵּייהוּ בְּבֵי מַעְרְתָא, בְּגִין
דִּיתְעָרוּן, וְחַמִּין זִרְעָא דְשִׁבְקוּ בְּעֲלֵמָא,
וַיַּחֲדוּ קָמֵי קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא. אָמַר רַבִּי אַבָּא,
חֲנִיטָא דִּיעֵקֵב מָאֵי אִיהוּ, אָמַר לֵיהּ, זִיל
שְׂאִיל לְאַסְיָא.

וְעַד יְמֵי הָעוֹלָם לֹא קְבִילָה הַמַּעְרָה
אִישׁ אַחַר וְלֹא תִקְבַּל, וַיִּנְשְׁמוֹת
שְׂזוֹכוֹת עוֹבְרוֹת לְפָנֵיהֶם בְּבֵית
הַמַּעְרָה, כְּדִי שִׁיתְעוֹרְרוּ וַיִּרְאוּ אֶת
הַזֶּרַע שֶׁהַשְּׂאִירוּ בְּעוֹלָם, וַיִּשְׁמַחוּ
לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא. אָמַר רַבִּי
אַבָּא, חֲנִיטָה שְׁל יַעֲקֹב מַה הִיא?
אָמַר לוֹ, לָךְ שְׂאֵל אֶת הַרוּפָא.

בָּא רָאָה, כְּתוּב וַיִּצְוּ יוֹסֵף אֶת
עַבְדָּיו אֶת הַרְפָּאִים לְחַנֹּט אֶת אֲבִיו
וַיַּחֲנִטוּ הַרְפָּאִים אֶת יִשְׂרָאֵל.
הַתְּעָלָה עַל דַּעְתָּךְ שְׁחַנִּיטָה זֹו
הִיָּתָה כְּמוֹ שְׁל שְׂאָר בְּנֵי אָדָם? אַם

תָּא חֲזִי, כְּתוּב וַיִּצְוּ יוֹסֵף אֶת עַבְדָּיו אֶת הַרְפָּאִים לְחַנֹּט אֶת אֲבִיו
וַיַּחֲנִטוּ הַרְפָּאִים אֶת יִשְׂרָאֵל, סְלֵקָא דַּעְתָּךְ כְּשֶׂאָר בְּנֵי נִשְׂא הָיָה

תאמר שבשביל הדרך הוא שעשו, הרי כתוב וימת יוסף בן וגו' וישם בארון במצרים, הרי לא הלכו עמו בדרך, שהרי שם נקבר, וכתוב ויחנטו אתו?

א"ל הם דרכי המלכים, כדי להעמיד את גופם חונטים אותם בשמן משחה, עליון על כל השמנים, מערב בכשמים, ושואבים אותו לגוף יום אחר יום באותו שמן טוב ארבעים יום, שכתוב וימלאו לו ארבעים יום פי כן ימלאו ימי החנטים. אחר שזה השלם, עומד הגוף שלם זמן רב. משום שכל אותה ארץ פנעץ וארץ מצרים מכלות ומרקיבות את הגוף בזמן קצר מכל שאר הארצות, ובשביל לקיים את הגוף עושים את זה, ועושים חניטה זו מבפנים ומבחוץ. מתוך ששמים אותו שמן על הטבור, הוא נשאב לפנים מן הטבור, ונשאב למעיו, ומעמיד את הגוף מבפנים ומבחוץ זמן רב.

ויעקב כך היה בקיום הגוף, וכך צריך, שגוף האבות הוא, והיה בקיום בגוף ונפש. כמו זה ליוסף שהיה דגמת הגוף, והוא בקיום של גוף ונפש. בקיום הגוף, שכתוב ויחנטו אתו. ובקיום הנפש, שכתוב וישם בארון במצרים.

ושנינו, לשם מה שני יודיים? אלא יוסף שמר את הברית למטה, ושמרו אותה הברית שלמעלה. כשהסתלק מהעולם, הושם בשני ארונות, [מקום] בארון למטה ובארון למעלה. ארון שלמעלה מהו? אלא, כמו שנאמר (יהושע ג) הנה ארון הברית ארון כל הארץ, שארון שלמעלה נקרא ארון

ארון דלעילא מאן איהו. אלא, פמה דאת אמר, (יהושע ו) הנה ארון הברית

חניטא דא. אי תימא בגין אורחא הוא דעבדו, הא כתיב וימת יוסף בן וגו' וישם בארון במצרים, הא לא אזלו עמיה בארחה, דהא תמן אתקבר, וכתוב ויחנטו אותו.

א"ל, ארחה דמלכין אינון, בגין לקיימא גופייהו, חנטי לון במשח רבות, עלאה על כל משחין, מעורב בבוסמין, ושאיב ליה בגופא יומא בתר יומא ביה הוא משחא טבא, ארבעין יומין. דכתיב, וימלאו לו ארבעים יום פי כן ימלאו ימי החנוטים. בתר דאשתלים דא, קיימא גופא שלים זמנין סגיאין.

בגין דכל ההוא ארעא דכנען, וארעא דמצרים, מכלה גופא ומרקב ליה (דף תנע"א) לזמן זעיר מפל שאר ארעא, ובגין לקיימא גופא עבדי דא, ועבדי חניטא דא מגו ומברא. מגו דשוין ההוא משחא על טבורא, והוא עאל בטבורא לגו ואשתאיב במעוי, וקאים ליה לגופא מגו ומברא לזמנין סגיאין.

ויעקב הכי הוה בקיומא דגופא, והכי אצטריך. דגופא דאבהן איהו, והוה בקיומא בגופא ונפשא. פגוונא דא ליוסף, דאיהו דוגמא דגופא, ובקיומא דגופא ונפשא הוא. בקיומא דגופא, דכתיב ויחנטו אותו, בקיומא דנפשא, דכתיב וישם בארון במצרים.

ותנינן תרי יודיים אמאי. אלא, יוסף נטר ליה ברית לתתא, ונטיר ליה ברית דלעילא, אסתלק מעלמא, אתשוי בתרי ארוני, (אתר) בארון לתתא ובארון לעילא. ארון דלעילא מאן איהו. אלא, פמה דאת אמר, (יהושע ו) הנה ארון הברית

לשנה אחת:
כב כסלו

יוחי - רנא ע"א

ג' שנים-ש"א:
כז סיון תרמט

אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ, דָּאָרוֹן דִּלְעִילָא אָרוֹן הַבְּרִית
אֶקְרִי, דְּהָא לָא יָרִית לִיה אֶלָּא מָאן דְּנָטַר
בְּרִית, וּבְגִין דְּיוֹסֵף נָטַר לִיה לְבְרִית, אֶתְשׂוּי
בְּתַרֵּי אָרוּנֵי.

הַבְּרִית, שְׁהָרִי לָא יוֹרֵשׁ אוֹתוֹ
אֶלָּא מִי שְׁשָׁמַר בְּרִית, וּמִשׁוּם
שְׂיוֹסֵף שְׁמַר אֶת הַבְּרִית, הוֹשֵׁם
בְּשָׁנֵי אָרוּנוֹת.

וַיֵּשֶׁם בְּאָרְן בְּמַצְרַיִם, הֵכִי הוּא וְדָאֵי. וּקְרָא
אוֹכַח רְזָא אַחְרָא, דְּאָף עַל גַּב דְּנַפְקַת
נִשְׁמַתִּיה בְּרִשׁוֹ אַחְרָא, אֶתְקַשְׁר בְּשָׁכִינְתָא.
הָדָא הוּא דְכֹתִיב, וַיֵּשֶׁם בְּאָרוֹן, לְעִילָא
וּלְתַתָּא, בְּגִין דְּהוּא צְדִיק. דְּכָל צְדִיק יָרִית
אַרְעָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (ישעיה ס)
וְעַמּוּד כָּלִם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר
מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהַתְּפָאֵר. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם
אָמֵן וְאָמֵן:

וַיֵּשֶׁם בְּאָרוֹן בְּמַצְרַיִם, כִּף זֶה
וְדָאֵי. וְהַפְּסוּק מוֹכִיחַ סוּד אַחַר,
שְׂאָף עַל גַּב שְׂיִצְאָה נִשְׁמַתוֹ
בְּרִשׁוֹת אַחְרָת, נִקְשֵׁר בְּשָׁכִינְהָ.
זֶהוּ שְׁפָתוּב וַיֵּשֶׁם בְּאָרוֹן,
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, מִשׁוּם שְׁהִיהָ
צְדִיק, שְׁכָל צְדִיק יוֹרֵשׁ אֶרֶץ
הַקְּדוּשָׁה הַעֲלִיּוֹנָה, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר
וְעַמּוּד כָּלִם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ
אֶרֶץ נֶצֶר מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יָדַי
לְהַתְּפָאֵר. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן
וְאָמֵן.

סְלִיק סְפֵר בְּרֵאשִׁית

סְלִיק סְפֵר בְּרֵאשִׁית

השלמה מההשמטות (בין סימן מד - מה כולו מראה מקומות תמצאהו בסוף הספר)

תוספתא אָמַר לִיה רַבֵּי אֱלֵעָאֵי הַשִּׁיד לְדָף נ"ב ע"ב שורה ל"ב דרבי שמעון הוה יתיב תמצא בחלק השלישי דף קס"ב ע"ב

והאָדָם יָדַע וכו' וכו' לָא אֶשְׁתַּמְדַּע עַד מֵאֵמַר וְתוֹסֵף לְלֶדֶת הַשִּׁיד לְדָף נ"ד ע"א קודם מאמר והאדם ידע וכו' תמצא בתקונים תקון ס"ט מֵדָף קי"ד ע"א עַד קי"ז ע"ב.

מִן וְתוֹסֵף לְלֶדֶת עִם הַמֵּאמְרִים הַנִּמְשָׁכִים אַחֲרָיו עַד מֵאֵמַר וְתוֹסֵף וכו' תא חזי הַבֵּל אִיהוּ הַלֵּב בְּתַקּוֹן הַנוֹכַח לְעִיל מֵדָף ק"ג ע"א עַד קי"ד ע"ב.

מִן וְתוֹסֵף וכו' תא חזי הַבֵּל הַנוֹכַח לְעִיל עִם מֵאמְרִים אַחֲרֵיהֶם עַד זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אֲדָם שֶׁם מֵדָף קי"ז ע"א עַד קי"ח ע"ב. מִן זֶה סֵפֶר הַנוֹכַח לְעִיל עַד תִּיבּוֹת בְּשַׁעֲרָא בְּנוּנִין דְּשַׁעֲרָא וכו' סוֹף תַּקּוּן ע' בְּהַנְהָה דָּף קל"ו ע"ב (עַד כֵּאֵן מֵהַשְּׁמֻטוֹת)